

Lukasu

No. 20/2017

Rajalan (Kokkonien) tila Kangasniemen pitäjän Gynsiälän kylässä on ollut saman suvun hallussa ainakin vuodesta 1541. Tänä aikana ovat tilaa hallinneet seuraavat suvun jäsenet:

1. Pekka Lukkarinen	1541 - 1560	psö Maija Manninen	
2. Niilo Pekampoika Lukkarinen	1560 - 1582	10. Lauri Laurinpoika Lukkarinen	1809 - 1864
3. Lauri Niilonpoika Lukkarinen	1582 - 1607	psö Maija Keimikainen	
4. Pekka Laurinpoika Lukkarinen	1607 - 1635	11. Matti Laurinpoika Lukkarinen	1864 - 1866
5. Lauri Pekampoika Lukkarinen	1635 - 1673	psö Tiina Viinikainen	1866 - 1878
6. Antti Laurinpoika Lukkarinen	1673 - 1721	12. Herman Matinp. Lukkarinen	1878 - 1925
7. Lauri Antinpoika Lukkarinen	1721 - 1734	psö Maria Kristiina Pyykkönen	
8. Antti Laurinpoika Lukkarinen	1734 - 1771	13. Jalmari Hermaninp. Lukkarinen	1925 -
9. Lauri Matinp. Lukkarinen, ed. vesenp.	1771 - 1809	psö Aina Lyydia Lukkarinen	

Tämän esimerkillisen kiintymyksen kotifontuun on Suomen maanviljelijäin ammattillinen järjestö todennut ja on vaatimattomana tunnustuksena tämän suvun suuresta kodin, kotiseudun ja isänmaanrakkaudesta antanut tilan nykyiselle omistajalle muistoksi tämän

RUMMUKARJAIN.

Helsingissä, Elokuun 22 p:nä 1954.

Mikkelissä, Elokuun 22 p:nä 1954.

Maatalousseurojen Kesustiiton
Waltuustunta.

Mikkelin läänin Maanviljelysseuran
Johtokunta.

Sukutila kunniakirja 22.8.1954 Kangasniemen Kokkonien tilalta.
"Keski-Suomen Lukkariset" kirjan Lukkaris-haarat polveutuvat näistä.

Tietoja sukuseurasta:

Lukkaristen sukuseura ry perustettiin Iisalmessa vuonna 1994.

Nimenmuutos Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:ksi tehtiin vuonna 1999.

www.lukkarinen-lukkari.fi

Sivuston ylläpitäjä: Jaana Lukkari
puh. 040-5827684, jaana.sk.lukkari@gmail.com

Pidetyt sukukokoukset:

1995 Runnilla
1997 Nurmeksen Bomballa
1999 Nilsiä Aholansaareissa
2003 Joensuussa
2007 Sotkamossa
2011 Lahdessa
2015 Runnilla

Sukuseuramme puheenjohtaja:

Timo Lukkarinen Lahdesta.

Sihteeri:

Pekka Lukkarinen Siilinjärveltä
puh. 0400 460 494
pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi
Karjankierto 20, Leppäkaarre

Lukasun taitto ja ulkoasu:

Timo Lukkarinen Sonkajärveltä

Digipaino:

Grano Oy, Kuopio

Sisällysluettelo

Tässä numerossa

- 2 Tietoja sukuseurasta
- 3 Puheenjohtajalta
- 4 Sihteerin vinkkelistä
- 6 Sukukirjan julkistamistilaisuus
- 8 Ensi kertaa Jämsässä
- 12 Rakennusmuistoja tuvan uunin ympäriltä
- 14 Sukuseuran tuotteita myytävänä
- 15 Jäsenmaksut

Puheenjohtajalta

TEKSTI: TIMO LUKKARINEN

Olin jokin aika sitten semmoisessa informaatiopäivässä, jossa kerrottiin kaikenlaista hyödyllistä tietoa kuulolaitteista, kuulon alenemisesta ja siitä miten kuuleminen ja sen puute ihmisen elämään ja läheisiin vaikuttaa. Tilaisuus oli keskussairaalan koulutustilan luentosalissa. Kun aamulla sinne kävelin, kiinnitti huomioni tienvarressa oleva opaste.

Ylärivissä on nuoli eteenpäin, ja siinä lukee ja synnyttäjät ja päivystys. Alarivissä on nuoli oikealle ja siinä lukee huoltoliikenne ja kappeli. Mietin, että suoraan menijöillä on aina kiire. Mennään synnyttämään tai syntymään tai sitten on jokin hätä ja on päästävä äkkiä saamaan apua, niin että henkilulta säilyisi ja elämä jatkuisi. Oikealle kääntyvillä ei semmoista hoppua enää ole. Huoltohommat tehdään suunnitelman mukaan ja jos kaikki asianmukaisesti järjestyksessä ei tarvitse ajaa pillit huutaen ja siniset valot vilkkuen. Kappelista tullaan sitten hiljaa pitkällä mustalla autolla eivätkä valot vilku ja sini-ristilippukin liehuu puolitangossa.

Ajattelin, että niiden viittojen väliin mahtuu ihmisen elämä. Sitä parempi mitä harvemmin siellä synnyttäjien ja kappelin viittojen välillä joutuu vieraillemaan. Iän karttuessa käy kuitenkin usein niin, että käyntejä tulee useammin. Minäkin sinne sairaalalle melko säännöllisin väliajoin kävelen. Tutkivat vuoroin yläpäättä ja vuoroin alapäättä. Vikaa tuntuu löytyvän kummastakin, mutta kaikki on hyvin ainakin niin kauan kun sinne omin jaloin pystyn kävelemään. Lieneekö se kävelemisen tärkeys jotenkin suvun perintöä. Muistan kuinka isäni vielä viimeisinä elinviikkoinaan puhelimesta sanoi, että vielä minä aamulla housut jalkaani vedän ja nousen kahdelle jalalle.

Isä oli kiinnostunut historiasta ja sukutut-

kimuksesta. Jo silloin sukututkimusharrastuksen alkuaikoina muistan hänen puhuneen siitä, että nämä Lukkariset pitäisi jossakin vaiheessa saada kansien väliin, niin kuin hän asian ilmaisi. Isän omat tutkimukset päättyivät viimeistään iän tuoman näön menetyksen myötä ja hän oli jo poistunut kappelin kautta eikä ollut näkemässä kun ensimmäinen sukukirja Jaana Lukkarin toimittama Sotkamon Lukkarit julkaistiin kesällä 2013.

Runnin sukukokouksessa kesällä 2015 julkaistiin toinen sukukirja Pohjois-Savon Lukkariset. Sen toimitti sukuseuran sihteereinä sen perustamisesta lähtien toiminut Pekka Lukkarinen. Seuran perustavassa kokouksessa 1994 oli tuotu esille yhtenä tavoitteena sukukirjan aikaansaaminen. Toimittamansa kirjan alkusanoissa Pekka kertoo, että häntä hirvitti sihteerin tehtävä, johon hänet kutsuttiin. Tuohon aikaan ajateltiin, että sukuseuroja perustetaan ja sukua tutkitaan vain ns. paremmissa suvuissa. Ehkäpä Lukkaristen suku on näiden vuosikymmenien aikana riittävästi parantunut ja tutkijan ote varmistunut niin, että toinenkin kirja saatiin aikaiseksi.

Jo sukuseuran toiminnan alkuvaiheessa kävi ilmi, että Lukkarisista ja Lukkareista oli olemassa melko paljon koottua tietoa. Kukin tutkija oli lähtenyt tekemään selvityksiä omista lähtökohdistaan ja oman kiinnostuksensa ohjaamana. Eräs näistä asianharrastajista oli vuonna 2006 edesmennyt Tauno Lukkarinen. Hän ehti koota suuren määrän tietoa Kangasniemen sukuharrastusta, johon kuuluvat myös Suomenjoki ja Saarijärvi. Pekka Lukkarinen, jota Tauno eläessään kutsui sukuseuran Pekaksi, on jatkanut Taunon aloittamaa työtä ja nyt jo kolmas kirja Keskisen Suomen Lukkariset julkaistaan joulukuun alussa 2017 Kangasniemellä.

Uutisia sukuseuran piiristä

TEKSTI: PEKKA LUKKARINEN

Keskisen Suomen Lukkaristen sukukirjan tekeminen vei sihteeriltä kaiken liikenevän ajan viimeisen vuoden aikana. Kirjan aineiston jätin 11.10.2017 Kuopion Grano Oy:n kirjapainolle ensin taitettavaksi ja sitten painettavaksi. Taittovaihe oikovedoksineen valmistui 1.11.2017. Kirja on valmis marraskuun loppupuolella. Tähänkin sukukirjaan tuli ihan viime tipassa Mikkelin Parkkilan Lukkaristen sukuhaara mukaan, kun se näytti jäävän irralliseksi. Mikkelin sukuhaara on sijoitettu aakkoshakemistoinen ennen Kangasniemen Lukkarisia. Kirjan ulkoasu noudattelee ulkoasultaan aikaisempaa linjaa ja sopii jo julkaistujen kirjojemme jatkeeksi.

Aikaisemmin julkaistuja kirjoja on vielä hyvin saatavana ja niiden hintaa on pudotettu. Joulun lähessä ja sukukirja on oiva lahja suvun nuoremmillekin. Varmasti tulee heidän elämässäänkin aika, jolloin nämä sukuasiat alkavat kiinnostaa. Välttämättä kirjoja ei silloin ole enää saatavana.

Sukukirjojen hinnat, joihin lisätään toimituskulut:

- Sotkamon Lukkarit, 50 euroa
- Pohjois-Savon Lukkariset, 40 euroa
- Keskisen Suomen Lukkariset, 40 euroa (UUSI)

Suvunjatkumisen ja sitä kautta sukututkimukselle merkittävä tekijä on ensimmäinen käynti anoppilassa. Jokainen kokee sen omalla tavallaan, mutta merkittävä tapahtuma se avioliittoa suunniteltaessa on.

Sukututkija Tauno Lukkarinen on sen kirjoittanut talteen nimellä ”Ensi kertaa

Jämsässä” ja mikäpä tarina tähän LUKASU-lehteen sopisi paremmin kuin hänen kokemuksensa.

Minun ensimmäinen käyntini anoppilassa osui vuoteen 1969, jolloin ihminen teki ensimmäisen kuukävelynsä. Silloin sanottiin, että se oli ”*pieni askel ihmiselle, mutta suuri harppaus ihmiskunnalle*”.

Kuuta on mukava katsella maankamaralta ja antaahan valoa tähän marraskuun synkkyyteen. Tuolloin 1969 tuntui tekninen kehitys menevän sellaista vauhtia eteenpäin, että kuuhun olisi lähitulevaisuudessa turistimatkoja. Itse en kyllä lähtisi, vaikka ilmaiseksi sinne pääsisin.

Edelleenkin yksilötasolla pidän suurempana askeleenani ensi käyntiä anoppilassa, vaimoa ja neljää lasta sekä neljää lastenlastani, joista nuorin syntyi viime keväänä. Lukkarinen-Lukkari sukuseura sai samalla äitilinjaisen MtDNA kytköksen, sillä perheeseemme tullut kempeleläinen Hannamari Lukkari ja nuorin poikani Aki saivat ensimmäisen lapsensa. Ouna-tytär syntyi 3.4.2017 Aila-mummonsa syntymäpäivänä.

Jakkaralta liikkeelle ja koekaniiksi

Jouduin/pääsin aikuisiän diabetestä tutkittavien ryhmään, jossa on noin 600 tutkittavaa Kuopion seudulta. Tarkoituksena on tutkia elämäntapamuutosten vaikutuksia tyyppin 2 diabeteksen ehkäisyyn henkilöillä, joilla on korkea tai matala perinnöllinen riski saada tyyppin 2 diabetes. Tutkimus kestää 3 vuotta ja tiedämme vasta sen jälkeen kumpaan-ko ryhmään itse kukin testattavista kuuluu.

Oleellisesti tuohon testiin kuuluu elä-

mäntapojen muuttaminen. Painoa pois ja ”pupun” ruokaa vatsaan. Tuo vihannesten määrä pitäisi olla vähintään 500 g vuorokaudessa. Kovia eläinrasvoja tulisi vähentää ja muuttaa pehmeisiin kasvispohjaisiin. Pyöräily on minun konstini liikkua, kun jalkalankit eivät oikein sovi polvelleni. Minulla on toisessa polvessa nivelrikko, johon oli varattu tekonivelen vaihto-operaatioaika jo vuoden 2011 tammikuussa. Sain silloin vielä mahdollisuuden pärjällä ilman leikkausta. Ja kohtalaisesti olen tullut toimeen. Jalkalankit ovat tosin muutaman kilometrin mittaisia, silloin kun niitä teen. Yleensä kävelysauvojen kanssa ja mahdollisimman pehmeällä alustalla, siis metsässä tai pururadalla.

Tämän nivelrikkoni alkuaikana sain pudotetuksi painoa reilusti yli kymmenen kiloa yhden suven aikana. Tuo kilojen säilyttäminen onnistui kolmella pitkällä pyörälenkillä viikossa pituudeltaan 20 - 50 km. Pyöräilyä voin tehdä nyt huonojen kelien aikaan kuntopyörällä ja teenkin sitä jonkin verran, mutta onpahan minulle ainakin ihan eri laji kuin maastopyöräily. Aika väkinäistä hommaa vaikka televisiota katselen polkiessa.

Nyt kun minulla on ollut viiden vuoden putki näiden kolmen kirjan kanssa (2 sukukirjaa ja kylähistoriikki), olen saanut istutuksi kilot miltei takaisin. Liikuntaa on tullut aivan liian vähän.

Olen nyt tämän tutkimuksen myötä lokakuun alussa aloittanut kuntoilun samalla menetelmällä. Toinen laji josta tykkään on hiihto ja olen tehnyt sitä aikaisemmin paljonkin. Polvi kestää sitä edelleenkin ihan hyvin. Minulla on sellainen kokemus, että painoni ei juuri muutu vaikka hiihtokilometrejä on tullut joskus paljonkin. Edellisellä kerralla en muuttanut ruokailutottumuksiani. Nyt on juttu varmaan toinen kun ruokavalio tulee mukaan.

Tulisi vaan lunta.

Aikuisiän diabetes on valtava ongelma jo nyt. Sairastuneita maailmassa n. 500 miljoonaa ja tahti kiihtyy koko ajan. Amerikoissa tuo tauti on tullut voimakkaimmin esiin ”Mäkkärien” sekä ”Cokiksen” myötä. Hyvä että tutkimuksia tehdään tuonkin taudin ehkäisyyn ja kannan kyllä korteni kekon.

Tutkimuksen motivointi-luennolla annettiin uskoa, että pienilläkin korjaavilla liikkeillä on vaikutusta. Liikkumisen ei tarvitse olla hampaat irvessä tekemistä, vaan puolen tunnin lenkki 5 kertaa viikossa riittäisi painonhallintaan ja jopa sen pudottamiseen. Hyötyliikunnallakin voi saada saman aikaan ja se kelpaa suoritukseksi

Seuraava sukukirjamme

Nyt kun olen muutaman viikon ottanut etäisyyttä kirjantekoon, uskallan vilkaista tulevaisuuteen. Haluan tutkimukset päivänvaloon nurkistani. Nurmeksen Kuohatin ja Karhunpään haarat sekä Joensuun seudun Lukkariset ovat seuraavina mielessä. Pikku porkkanaa heille. Kuka noista sukuhaaroista ilmoittautuu seuraavan sukukokouksemme järjestäjäksi kesällä 2019 on etulyöntiasemassa. Sitä en takaa, että kirja olisi siihen mennessä valmis. Alulla kuitenkin. Pakko-tahtisuus ei sovi enää ropalleni.

Osoitemuutokset:

Muistathan ilmoittaa sihteerille, jos osoitteesi muuttuu.
pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi

Keskisen Suomen Lukkariset -sukukirjan Julkistamistilaisuus

Kangasniemen seurakuntasalissa pidetään Keskisen Suomen Lukkariset
-sukukirjan julkistamistilaisuus 2.12.2017 klo 13–17.
Osoite: Kirkkoniementie 2, 51200 Kangasniemi (kirkon vieressä)

Ohjelmassa muun muassa

Ruokailu: perinneruokaa ja täytekakkukahvit

Tilaisuuden avaus: Timo Lukkarinen

Keskisen Suomen Lukkariset kirjan esittely: Pekka Lukkarinen

Lukkaristen sukuseura perustettiin lissalnessa 1994 ja nimenmuutos Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry:ksi tehtiin vuonna 1999. Sukuseuran tunnuksen, sukuvaakunan on suunnitellut Hannu Lukkarinen vuonna 2003 ja se kuvaa sukujemme nimien kirkollista alkuperää.

Tämä sukuseuramme kolmas julkaisu käsittelee Keski-Suomen Lukkarisia. Kirjan nimeksi tuli Keskisen Suomen Lukkariset, koska jo 1700-luvun alussa syntynyt Suonenjoen haara kuuluu alueellisesti Pohjois-Savoon. Kaikki tämän kirjan Lukkariset polveutuvat Kangasniemen Synsiälän Kokkonien Lukkarisista. Heitä on naapuri kunnissa Joutsassa, Leivonmäellä, Laukaassa, Toivakassa, Hirvensalmella ja Mikkelissä. Saarijärven haara syntyi 1800-luvulla ja sitä kautta Lukkarisia on sen naapuripiirissä Multialla, Uuraisissa, Petäjävedellä ja Äänekoskella. Jyväskylän kaupunki on houkuttellut Lukkarisia paremmin kuin Mikkelin suunta, mutta kaupunkilaisia heistä on tullut vasta 1900-luvun puolella.

Mikkelin Parkkilan Lukkaristen sukuhaara on syntynyt 1700-luvun alussa ja he ovat omana erillisenä haaranään tässä kirjassa.

Kirja sisältää tietoa yli 9000 henkilöstä. Valokuvia on runsaasti ja tarinoita suvun vaiheista.

Ensimmäinen sukukirja valmistui vuonna 2013 ”Sotkamon Lukkarit”-nimellä. Toinen kirja ”Pohjois-Savon Lukkariset” julkaistiin 2015 ja siinä käsitellään Ylä-Savon Lukkarisia, johon sisältyy yksi Nurmeksen kolmesta haarasta eli Jokikylään ja Savikylään syntynyt alahaara.

Julkaisemattomia ja keskeneräisiä tutkimuksia on vielä Joensuun seudulta, Pyhäjärveltä, Nurmeksesta (Karhunpää ja Kuohatti), Leppävirran ja Joroisten Lukkarisista.

Etukannen kuva on tämän kirjan Lukkaristen syntysijoilta Kangasniemen Kokkonien talosta.

Keski-Suomen Lukkarisille varattu ohjelmaosuus
jos haluat esittää jotakin ilmoita siitä Kalevi Fredinille.
Sähköposti: kalevi.fredin@gmail.com tai puh. 040 825 6696

Tilaisuus on maksuton.
Ilmoittaisitteko tulostanne sihteerille tilajärjestelyjen ja ”sopan” riittävyden takia.
Kirjaa voi tilata sihteeriltä tai noutaa paikan päältä tilaisuuden aikana!
Sihteerin yhteystiedot: pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi tai puh. 0400 460 494

Tervetuloa!
Lukkarinen-Lukkari sukuseura ry

Keskisen Suomen Lukkariset

Keskisen Suomen Lukkariset

Ensi kertaa Jämsässä

TEKSTI: TAUNO LUKKARINEN 12.1.1999

Se oli helteinen ja kaunis heinäkuun seitsemästoista päivä yhdeksäntoista ja viisikymmentä yksi, kun kävelin ulos Jyväskylän rautatieaseman asemarakennuksesta. Olin tullut päiväjunalla Hankasalmen asemalta Jyväskylään, tarkoituksena jatkaa matkaa Jyväskylästä edelleen.

Ja että minkä takia minä sellaisella helteellä olin kaupunkiin tullut ja vielä puolenpäivän jälkeen? Sopiihan sitä kysyä ja helpohan siihen nyt jo neljäkymmenen viiden vuoden jälkeen on vastatakin. Mutta entäpä silloin kun kävelin asemakatua ylös kohti Linja-autoasemaa. Minkälaisen valkoisen valheen Tauno olisikaan ilmoille laskenut,

jos tuttu olisi vastaan tullut ja kysynyt mihin sitä ollaankaan menossa? Kas vaan, kun tuo nyt vasta tulee mieleeni!

Tultuani linja-autoasemalle, aloin etsiä laituria josta lähtisi auto, jolla edelleen matkaisin kohti edeltä suunniteltua määränpäättä. Tahi parempi sanoa suunnittelemaamme, sillä tällä asiallahan oli kaksi osapuolta. Laiturilla olikin melkoinen joukko jo odottelemassa, olihan viikonloppu ja parhain kesäaika. Auton vihdoin tultua ryntäys sisälle oli melkoinen, niinpä päädyin minäkin aivan auton perälle tupakoitsijoiden salonkiin. Siinä sitä mennä köröteltiin Jämsänkosken liikenteen autossa kohti otsikossa vihjailtua

Jämsää. No eipä ihan Jämsään saakka ollut tarkoitus mennä, vaan Juokslahdelle, noin kaksikymmentä kilometriä ennen Jämsän keskustajamaa oli suunnitelman mukaan autosta jäätävä pois.

Silloinen ”nelostie” oli mäkinen, mutkainen ja sorapäälysteinen niin kuin sen ajan maantiet yleensäkin. Mutta mielestäni se oli Korpilahden kirkonkylän kohdalla ylitse muiden, siellä kun se eräänkin talon kohdalla oli sanatarkasti tehty osoittamaan päin seinää. Mahtoikohan Suomen sen ajan tiekartallakaan olla toista vastaavaa? Hidasta oli kulku nykyiseen verraten, mutta ovathan tiet, kuin myös autotkin tuohon aikaan vertaillen vallan toiset ja vieläpä nelostien nimikin on muutettu jopa sijaintikin Päijänteen itäpuolelle.

Aikaa ja tupakkaa siinä kului. Oli matkaseuraakin, muistan kuinka minulle tuiki tuntematon nuorimies hauskutti meitä muita

tupakkasalongin matkustajia hiljalleen laulelemalla, juhlatuulella kun oli. Hän oli sekoittanut limsapulloon itselleen eväsuomaa jota aika ajoin naukkaili, tarjosi minullekin ja kas-toin vähän kieltäni minäkin, vaikka niin sanotusti maitosuu tuohon aikaan olinkin.

Jäin pois autosta Juokslahdella, alkaen jatkaa matkaani kävellen, kohti siihen saakka minulle tuiki tuntematonta Vuorenpäätä Ilma oli helteinen ja kaunis, niin kuin heinäkuussa parhaimmillaan kuuluu ollakin. Matkanteko sujui hitaasti, niinpä minulle jäikin aikaa tehdä havaintoja tienvarren asutuksesta. Ja olihan siinä kaartelevan tien varressa taloja, toinen toistaan komeampia, silloin vielä olivat talojen pellot tehokkaassa viljelyssä. Ja mikäs niitä olikaan viljellessä kun luoja oli osoittanut heille sellaiset maat.

Maasto siinä tienvarressa on sopivan kumpuilevaa, joten peltojen vesitalouskin

pysyi ilmeisesti hyvässä järjestyksessä. Oman arvon tuntoni siinä kärsi ja kademieli pyrki vaivaamaan minua kivikon kasvattia, käviken mielestäni, että olisihan heillä saanut olla edes jokunen kivi pellollansa kierrettäväksi.

Ikään kuin kommenttina edelliseen voisikin lisätä, että nyt kun ajaa samaa tietä, on kuin kehitys joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta olisi pysähtynyt paikallensa. Johonkin on senkin seudun kansantuote mennyt, ei ainakaan kivienraivaukseen niin kuin meillä Kangasniemellä. Siinä tienvarressa näkyikin se hämäläiselle asutukselle ominainen piirre, että talojen tuli olla näkö etäisyyden päässä toisistaan, eikä olla hajallaan niin kuin Savossa enimmäkseen on tapana.

Matkaa Juokslahdelta nelostien risteyksestä Vuorenpäähän, oli ja siltä paikalta lieinee vieläkin kahdeksisen kilometriä, joten kerkesinhän siinä kävellessäni ajatella monenlaisia ajatuksia. Lieneekö ollut päiväsiestan aika niin kuin Espanjalaisilla, kun ei tiellä ollut liikkuja juuri lainkaan. Heinätyöt eivät Juokslahdellaakaan olleet alkaneet vaikka olikin jo heinäkuu kääntymässä loppupuolelle. Eivät viljelijät tuohon aikaan panneet kovinkaan paljon painoa heinien ravintoarvolle, vaan sadon määrä oli laatua tärkeämpi, myös Jämsän seudulla.

Siinä helteessä kävellessä alkoi tulla kovasti hikikin. Niinpä riisuin pikkutakkini pitäen sitä hartioillani niin, että vasen hiha roikkui vapaana. Siitäkö lieenee Hietalan emäntä päätellyt, että kukahan mahtoi olla se invalidi, joka kulki sinä päivänä tiellä heidän talonsa ohitse. Päädyin lopulta kävellessäni Imppilän talon riihen nurkalle ”Vekkulassa”. Ja kun minulle oli edeltäkäsini tuosta riihestä kerrottu, tiesinkin kysyä tietä Vuorenpäähän siinä sopivasti riihen nurkalla olleelta mieheltä. Mies oli kuten minulle myöhemmin kerrottiin, Imppilän Aarne. Mies, tuo Aarne viittasi kädellään peltoaukean takaa näkyvää asu-

maa kohti ja sanoi että siellä on tuo kysymäni Vuorenpää, peltoaukean takana korkean mäen päällä. Kiittelin neuvomisesta ja aloin taltistaa pellon halki johtavaa tietä pitkin.

Sieltä pellon takalaidalta jatkui tie mäelle jonka rinteessä olevalla tasanteella Vuorenpään rakennusryhmä sijaisi ja sijaitsee vieläkin, vaikka paljon muuttuneena. Saakoskellekaan ei enää johda tie Vuorenpään pihaan kautta niin kuin siihen aikaan. Ovat rakentaneet Saakosken suuntaan uuden tien, tie ohittaa Vuorenpään mäen ja talon ja tieltä on liittymätie riihen itäpuolitse Vuorenpään pihaan. Mutta silloin ensikertaa noustessani tuota melko lailla jyrkkää rinnettä ylöspäin, havaitsin mäenrinteessä vasemmalla riihen ja sen edessä katoksen alla väkeä, veneen kanssa puuhailemassa.

Suuntasin kulkuni sinne, en oikein hyvin muista, puhuttiinko tervehdyksen lisäksi mistään ja jos puhuttiin, niin mitä puhuttiin. En muista sitäkään esittelinkö edes itseni, mutta tokkopa vain. Silloin näin Vuorenpään Kallen ja veljet Yrjön, Ahdin ja Jaakon ensimmäisen kerran. Ja nyt tätä kirjoittaessani olen vaimoni ja tyttärieni kanssa ollut, saattamassa lanko Kallen haudan lepoon Jämsän Miekkainpetäjän hautausmaalle. Siellä siunauskappelissa näimme Kallen viimeisen kerran arkussa lepäämässä.

Mutta palatkaamme takaisin vuosikymmenten taa sinne Vuorenpään riihen tykö. Kun oli kulunut mielestäni melkoisesti aikaa ja venekin oli tullut tervatuksi, joka kylläkin oli jo viimeisiä sivelyjä vailla minun paikalle tullessa. En muista kutsuttiinko meitä, vai lähtivätkö pojat muuten riiheltä nousemaan kohti asuinrakennusta, minä kumminkin kävelin joukon hännillä viimeisenä. Tultuamme pihaan pojat suuntasivat sisälle pirttiin jota meilläpäin tuvaksi sanotaan, sinne menin joukon jatkona minäkin, sillä olihan minut taloon jo kutsuttu, oikein hen-

kilokohtaisesti. Hämärtyvä muistikuva ker-
too minulle, että keittiön ovesta pirttiin tuli
Vuorenpään Lida emäntä Häntä tervehdin
oikein kädestä pitäen. Pirtissä oli toisiakin
ainakin Elina ja hänet tavataksenihan olin
Jämsään saakka matkustanut.

Ensimmäinen vaikutelma pirtistä oli eri-
lainen johon olin tottunut. Mahtoiko koko-
naiskäsitykseen vaikuttaa se, että leivinuuni
oli ovensuuta vastaan olevassa nurkassa, jol-
laista käytäntöä en ollut tainnut ennen näh-
dä. Muuten kyllä pirtti oli sisustukseltaan
samanlaista kuin meilläkin päin, puusepän
työkaluja oli tavallista enemmän. Mikä osal-
taan kieli siitä, että perheessä oli ollut puun
käsittelyn taitavia miehiä jo useammassakin
polvessa, päätellen siitä, että työkalut näytti-
vät ajan patinoimilta.

Koitti sitten iltasen aika, talonväki asettui
aterialle, heitä oli kahdeksan henkeä ja minut
kutsuttiin yhdeksänneksi. Sen siitä ateriasta
muistan että leipä oli paljon happamampaa
kuin mihin olin tottunut, oikeaa hämäläistä
reikäleipää. Oli minunkin äitini leiponut rei-
käleipiä tosin harvemmin ja vähemmän ha-
patetusta taikinasta. Kalle Vuorenpään pojis-
ta oli minua vuotta vanhempi ja veljeksistä
puheliain, panin merkille hänen hieman iro-
nisen tapansa höystää kertomaansa erilaisil-
la sanasutkauksilla. Vuorenpään tuvassa oli
höyläpenkki lähellä eteisen oven suuta, sillä
penkillä Kalle usein istui, puhelemassa hie-
man harvahkoon hämäläiseen tyliinsä.

Mutta se murre, en ollut missään siihen
mennessä kuullut aitoa Jämsän murretta, sii-
nä oli vahva paikallinen sävytyksensä. Mur-
teessa niin Hämeässä kun oltiinkin, on myös-
kin vahva Savolaisleima, sitäkään murretta
eivät nuoret enää osaa ja niin kuin kaikkialla
muillakin murrealueilla eivät halua edes ko-
tikielensä käyttä. Tulii, menii pölökeä
ja niin edelleen. Eä;hän päätyviä sanoja tun-
tui olevan runsaasti, samalla tavoin sanojen

päätteitä venyttäen kuulin äitini kotona Han-
kasalmella puhuttavan. Kangasniemellä kun
sanottiin esimerkiksi ”pelekee” niin Jämsässä
”pölökeä”, mutta tänä päivänä ”pelekeävät”
Jämsäläisetkin, ainakin puheissaan.

Olisi murteitten säilymisen kannalta hy-
vä jos ihmiset kotikielensä käyttäisivät
oppimaansa paikallismurretta, sillä tavoin
voitaisiin jos ei ihan säilyttää, niin ainakin
hidastaa hiipivää kielen köyhtymistä. On
erittäin ikävää kuulla Helsingin katu slangia
lasten suusta jo kohta sen jälkeen kun he op-
pivat puhumaan.

Tul taas poekettuva aeheesta.

Palatkaamme aiheeseen. En kylläkään
muista siitä illasta paljoa, sen kumminkin et-
tä minut ohjattiin aittaan nukkumista varten.
No eipähän tuona yönä tullut pitkään nuku-
tuksi. Meiltä kun Elinan kanssa menivät sy-
dänyön tunnit puhellessa. Meillä kun sattui
olemaan kahdenkeskistä puhuttavaa, muus-
takin kuin ilmoista. Elina ei jäänyt sinä yönä
aittaan nukkumaan, vaan etsi itselleen muu-
alta nukkumapaikan loppuyöksi. Aamulla
herättyäni ihmettelin suuntaa josta aurinko
paistoi, olin näemmä tulomatalla hukana-
nut suuntavaistoni, olikin monta kertaa käy-
tävä Vuorenpäässä ennen kuin ilmansuunnat
mielessäni asettuivat paikoilleen.

Olen tässä vallan unohtanut Iidan toiset
tyttäret, Helenan ja Anun. Sisaruksista kes-
kimmäinen Helena on jo kauan nukkunut
nurmen alla Jämsän vanhalla hautausmaalla,
menehdyttyään liikennetapaturman uhrina.

Pois sieltä Jämsästä oli tultava, kotona
minua odottivat lehmät ja heinätyötkin olisi
aloitettava kohtapuolin. Sunnuntaina illan-
suussa Elina lähti saattamaan minut Saakos-
kelle. Vuorenpäästä oli matkaa Saakoskelle
silloista tietä pitkin, noin viisi kilometriä.
Tie kulki mäkisessä maastossa, Elinalla oli
polkupyörä, sillä me laskimme myötämät.

Minä ohjasin ja Elina istui tarakalla. Täytyy myöntää että haikealta tuntui jättää ”heila”, jota sanaa en tähän mennessä olekaan käyttänyt ja nousta Tamperelaisen Väinö Paunun linjuriin matkatakseni sillä Jyväskylään.

Elettiin silloin romanttista höyryveturien aikaa. Niinpä matka Jyväskylästä Hankasalmelle kestikin noin puolitoista tuntia. Olin jättänyt tulomatalla polkupyöräni aseman

tavarasäilytykseen Hankasalmella. Haettuani pyöräni säilöstä aloin polkea sillä kotia kohti.

Tuollaisen reilun kuudentoista kilometrin ”kuntoilun” jälkeen olinkin kotona jo ennen ilta seitsemää. Vilhusen Kaisa oli lypsänyt ne muutamat lehmän kantturat, jotka meillä tuolloin oli. Joten saatoin vetäytyä aittaani lepäilemään tuon raskaan ja paljon järjestelyjä vaatineen ”riiureissun jälkeen”.

Rakennusmuistoja tuvan uunin ympäriltä

TEKSTI: TIMO LUKKARINEN

Olen tässä kesän ja syksyn aikana siirtänyt vanhoja dioja digitaaliseen muotoon. Diaprojektoria en juuri enää käytä, ja sen vuoksi diojakaan en ole vuosikymmeniin katsellut. Joskus kuvan ja sen ottamiseen liittyvän tapahtuman muistaa hyvinkin tarkkaan. Toisinaan olen taas ihmetellyt, että koskahan tämä on otettu ja joistakin, että mistähän syystä tämä kuva on otettu. Käteeni osui pari vähän epätarkkaa kuvaa Kotalan tuvan vanhasta kivi-uunista. Aikani pohdittuani päättelin, että ne on otettu Kotalan mummun 80 -vuotis juhlien aikaan keväällä 1985. Vähän sen jälkeen kai vanha tupa ja sen myötä uunikin purettiin.

Minulla ei ole tietoa koska se uuni alun perin on tehty, mutta isäni muisteli, että se oli niin hyväkuntoinen, että päätettiin vielä talvella 1934 -35 tehdessä remontissa jättää paikalleen ja uusi rakennus tehtiin sen uunin ympärille. Remonttityöt aloitettiin marskuun alussa ja rakentaminen tapahtui sillä tavalla, että vanhasta rakennuksesta purettiin ensin iso tupa ja eteinen, eli porstua, niin kuin sitä sanottiin ja veräissola. Muu

osa rakennuksesta jätettiin pystyyn. Se talvi asuttiin siinä eteistuvassa ja kammarissa.

Mahtoi siellä olla sakeat hajut ainakin aamupuoleen yöstä kun väkeä oli niin paljon. Rakennusmiehiä tuli kolme aikuista miestä ja sitten Kotalan oma perhe siihen lisäksi. Perhettä oli isän laskujen mukaan kolme toista henkeä. Se huonetila missä nukuttiin, oli eteiskamari tai eteistupa niin kuin sitä sanottiin ja nurkkakamari. Tilaa oli yhteensä ehkä semmoinen kymmenen kertaa kahdeksan metriä. Sen talven aikana siinä söi, joi ja nukkui yhteensä kuusitoista henkeä. Kaikki vaatteet ja kengät ja muut varusteet oli kuitattava myös siinä eteistuvassa. Keittäminen tapahtui keittiökömmänässä, joka oli siinä purkamattomassa rakennuksen osassa. Peseytymispaikka oli tietysti saunassa, mutta peseytymismahdollisuutta ei ollut.

Minullakin on remonttimuisto Kotalasta jostain sieltä viisikymmentä luvun alusta. Muistelen, että kirvesmiehinä oli silloin Santtu Joutsen ja joku Maksimainen, jonka etunimi ei ole jäänyt mieleeni. Kerran ne rakennusmiehet menivät uimaan. Soutivat ve-

neellä kauas rannasta ja hyppivät siellä ve-
teen. Ehkä siinä oli mukana niitä nuorempia
setiäkin, Kalevi tai Matti. Se oli minusta ko-
vin erikoista, kun aikuiset sillä lailla rymysi-
vät, vaikka parikymppisiä poikiahan ne sil-
loin taisivat olla.

Sillä mäellä oli silloin paljon lapsia. Si-
saruksistani ja serkuistani oli osa silloin ns.
vaippaiässä, vaikka ei silloin vaippoja tain-
nut kenelläkään olla. Äitini joskus muisteli,
että häntä harmitti, kun nuoret rakennus-
miehet kärkkäästi tulivat ilmoittamaan, et-
tä taas on yhdellä sonta housussa. Minä olin
silloin jo siinä isompien kersojen joukossa,
jotka änkesivät rakennustyömaalle työmies-
ten vastuksiksi ja sieltä meitä tietenkin hää-
dettiin pois.

Kun kivijalkaa valettiin, saatiin olla vä-
hän siinä rakennustouhussa mukana kun
vaari komensi meidät keräämään kiviä ja
heittelemään niitä sinne sementin sekaan.
Sanoi, että kivijalasta tulee sillä tavalla luja.
Mitään betonirautoja sinne ei laitettu. Hir-
sikehikko oli nostettu tunkilla ylös ja se alin
lahonnut hirsikerta vaihdettiin uuteen ja sa-
malla sitä kivijalkaakin uusittiin. Sanoivat
että kengitettiin se rakennus.

Tupaan laitettiin kolminkertaiset ikku-
nat, ja siitä tuli niin tiivis, että kun isoa kivi-
uunia lämmitettiin, piti porstuaan menevä
ovi olla raollaan niin, että sitä kautta saatiin
korvausilmaa ja uuni veti. Tavallisesti siihen
ovenrakoon pantiin halko jo silloin kun uu-
niin sytytettiin tuli.

Kotalan tuvan uunin kuva löytyi sittenkin Timo Lukkarisen diakuvien joukosta.

Tuotteita myytävänä

Sotkamon Lukkari-haaran sukukirja 50 € / kpl

Julkaistu heinäkuussa 2013. Sisältää suvun ensimmäisenä Sotkamossa asuneen kantaisän kirkkoherra Mansuetus Jacobin (s.noin 1580) jälkeläisiä nykypäivään saakka. Sukutauluissa yhteensä yli 10 000 nimeä. Kirjassa noin 200 sivun tekstiosuus Sotkamon historiasta, sukututkimuksesta, suvun tarinoista. Valokuvia kirjassa on yhteensä noin 350.

Pohjois-Savon Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu heinäkuussa 2015. Käsittää Ylä-Savon sukuhaarat joita on kaksi eri haaraa ja ovat levinneet Nilsiä ja Varpaisjärven alueelta mm. Iisalmen seudulle, sieltä Kiuruvedelle ja Pielavedelle sekä Juankoskelle, Siilinjärvelle. Henkilöitä yli 10 000

Keskisen Suomen Lukkariset sukukirja 40 € / kpl

Julkaistu joulukuussa 2017. Käsittää Kangasniemen Synsiälän Kokkoniemestä syntyneet haarat, sukua on Kangasniemen lisäksi Mikkelissä, Joutsassa, Leivonmäellä, Toivakassa, Laukassa, Hirvensalmella. Ns. Saarijärven haaraan kuuluvat Uuraisten, Multian, Petäjäveden, Äänekosken ja Jyväskylän seudun Lukkariset. Kirjassa olevat Suomenjoen seudun Lukkariset kuuluvat alueellisesti Pohjois-Savoon. Henkilöitä kirjassa on yli 9000.

Isännänviiri 4 metrin tai 5 metrin 65 € / kpl

Isännänviiri valmistetaan samasta laadukkaasta kankaasta kuin Suomen liput. Värit kestävät niin sateessa, auringossa kuin pakkasessakin

Pöytästandaari 32 eur/kpl

Tuotteet voi tilata sukuseuran sihteeriltä Pekka Lukkariselta sähköpostilla pekka.lukkarinen@pp1.inet.fi tai puhelimitse 0400 460 494

Huom. tuotteiden hintaan lisätään toimituskulut
Tuotteita myydään myös sukukokouksissa

Huomio

Jäsenmaksut

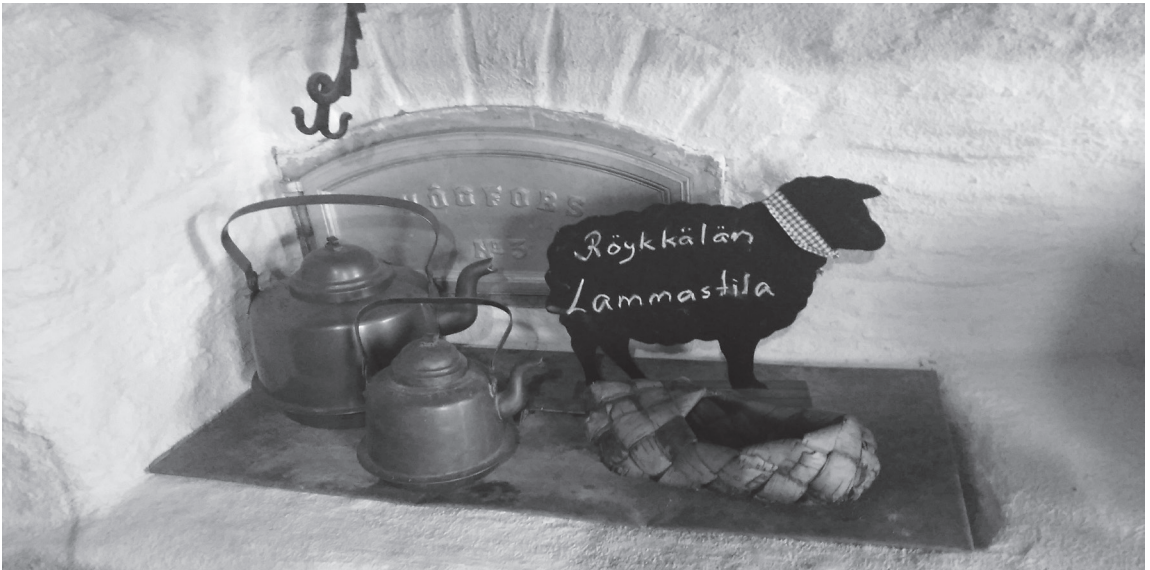

Sukuseuramme rahatilanne on niin hyvä, että sukuseuran hallitus on päättänyt ettei jäsenmaksuja kerätä tänä vuonna 2017.

Kuluihin käytetään aikaisemmilta vuosilta kertyneitä säästöjä.

Tällä myös kevennetään sihteerin vuodenvaihteen töitä Keskisen Suomen sukukirjan toimittamiseen. Tiedämme nyt, kun näitä sukukirjoja on toimitettu vuosia, että yksittäiseen postilähetykseen kuluu aikaa 1–2 tuntia kun kirjaukset, paketointi, laskutus ja toimitus postiin on tehty. Jäsenmaksujen laskutukseen ja kirjanpitoon sekä jäsenrekisterin ylläpitoon menee yllättävän paljon aikaa, kun jäsenmäärä on näinkin suuri.

Keskisen Suomen Lukkariset kirjan sivulla 512 taulussa 1375 olevan Malakias Lukkarisen virsu on edelleen tallessa.

Lukasu

Lukkarinen-Lukkari Sukuseura Ry:n jäsenjulkaisu